

Malmö den 22 september 2022

Generaldirektör Lotta Medelius-Bredhe
Stf Generaldirektör Peter Wigert
Svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg
registrator@svk.se

Angående regeringsuppdrag I2022/01619 från 2022-08-18

Med anledning av regeringens uppdrag till Svenska kraftnät om åtgärder för att använda kapacitetsintäkter aktivt enligt sitt syfte (art 19, EUR 2019:943) och enligt Europeiska kommissionens meddelande om Försörjningstrygghet och överkomliga energipriser: Alternativ för omedelbara åtgärder och förberedelser inför nästa vinter (18 maj och 23 maj 2022) får Handelskammaren framföra följande;

Handelskammaren har tidigare kommunicerat kring behovet av insatser för att säkra sydsvenska priser och försörjningstrygghet.

Den 27 februari 2018 föreslog Handelskammaren i brev till Svenska kraftnät att energimyndigheterna skall fastställa leveranssäkerhetsmål och att vidta åtgärder för att säkra kraftreserven i SE4, konkret bland annat genom att upphandla anläggningen Öresundsverket (ÖVT) i Malmö som var utrustat med möjlighet till så kallad kallstart av elnätet vid avbrott. Vårt syfte var att säkra tillgång till möjligheter att agera med motköp och att skaffa beredskap för säkra elleveranser och minska exponeringen för rusande prisskillnader inom landet.

Handelskammaren organiserade även möten med energiministern för att demonstrera ÖVTs kapacitet och för att diskutera situationen.

Den 18 februari 2022 granskade Handelskammaren Svenska kraftnäts förslag på disposition av Kapacitetsintäkter – som skall inges enligt EUR 2019:943 och som skall följa ACERs framtagna modell för åtgärder. I en skrivelse till regeringen och med kopia till Svenska kraftnät och Energimarknadsinspektionen påpekade vi att förslaget föreföll passivt – i synnerhet mot bakgrund av att konstruktionen med elområden och kapacitetsavgifter ju syftar till att avlägsna prisskillnader, inte att använda dem som reglering av efterfrågan.

Vi vill här också påminna om målsättningen i kommissionens förordning 2015:1222 att säkerställa driftssäkerhet och att ta hänsyn till behovet av rättvis och välordnad prisbildning.

Handelskammaren återkommer om översyn av elområdesindelning som - kraftigt försenad - nu genomförs, men vill även här påminna om artikel 73 i förordningen som behandlar hur elområden kan omformas och där det uttryckligen beskrivs att detta kan ske på initiativ av

medlemsstaten. Ett centralt kriterium för indelningen är ”*Elområdeskonfigurationernas förmåga att säkerställa driftsäkerhet och försörjningstrygghet.*” Vi finner för vår del att utvecklingen och förvaltningen av SE4 inte lever upp till krav på trygg drift och försörjning.

Uppdraget och mandatet är tydligt

Som framgår av regeringens uppdrag men även Europeiska kommissionens meddelande (18 maj 2022 - IP/22/3140) och meddelande COM (2022) 236 final och dess meddelande från 23 maj 2022 (COM(2022)138 final) finns stort utrymme att agera träffsäkert för att kompensera sydsvenska företag och hushåll.

Kommissionen meddelade den 23 maj 2022 sålunda följande:

Intervention options in electricity markets for Member States:

- 1. The possibility to reallocate exceptionally high infra-marginal revenues (so-called windfall profits) to support consumers is extended to cover the next heating season.*
- 2. In addition, congestion revenues can be used to finance consumer support.*
- 3. A temporary extension of regulated retail prices to cover small and medium-sized businesses.*
- 4. For regions with very limited interconnection, the possibility to introduce subsidies for fuel costs in power production to reduce the electricity price, provided they are designed in a way compatible with EU Treaties, in particular with regard to the absence of restrictions to cross border exports, sectoral legislation and State aid rules.*

I meddelande COM (236) understryks även stöd till små och medelstora företag. Detta måste – tillsammans med att regeringen betonat behovet av stöd till – ses som ett kraftfullt mandat att återbetala medel till både företag och hushåll (punkten 2 och 3). Utformningen av detta bör ta hänsyn till fördelningen där de största prishoppen sker i snitt 2 (SE2/SE3) vilket också inverkar på prisökningen i snitt 3 (SE3/SE4). Det område som haft högsta priserna bör sålunda kompenseras mest.

Vi vill också lyfta fram punkten fyra, som tydligt omfattar situationen i elområde SE4. Detta öppnar alltså för att subventionera bränslekostnader vid kraftproduktion. Detta återkopplar till vår skrivelse från 18 februari 2022 där vi efterlyser åtgärder för att genomföra motköp – att alltså aktivt efterfråga och annonsera program (med tydlig ekonomisk budget) för motköp vilket kan säkra elpriser och leveranser. Sådana åtgärder som innebär att ny kapacitet kommer fram innebär en lättnad för kommande år. Att satsa en del av kapacitetsintäkterna på detta är alltså viktigt för att bidra till att förebygga stora prisskillnader framgent på perspektivet 1-3 år. I det omedelbara korta perspektivet under vintern 2022/2023 kommer det dessvärre att bli nödvändigt med även fossilbaserade bränslen.

En åtgärd som däremot är mindre lämplig är ren sänkning av nättarifferna, eftersom det riktar sig brett även till kunder i norra Sverige som i praktiken - till följd av valet att dela in i

elområden och beslut om lägre energiskatt– har subventionerade priser. Eftersom nätavgifter i norr av geografiska skäl dessutom är högre per Kwh, så gynnas våra norra elområden i Sverige därtill oproportionerligt.

Situationen för näringslivet i SE4 mycket ansträngd

Tillväxtverket (0335:2020) konstaterade i en framtidsanalys om elområdenas ekonomiska påverkan att omkring 20.000 arbetstillfällen riskerar att försvinna bara i Skåne genom prisområdesindelningen. Vi genomför nu beräkningar kring detta baserat på faktiska prisutfall som preliminärt tyder på att detta är i underkant och att investeringar dessutom går förlorade.

Det är vanligt att företag under augusti och september fattar beslut om produktion från dag till dag, baserat på utvecklingen på nord-pool. Vi har också exempel på företag som övergått från el till dieselaggregat i syfte att få förutsägbarhet i priser och leverans av kraft.

Strukturellt finns redan nu följande bild som är viktig att ta ad notam (figur 1). Sydsverige SE4 har ett stort antal samhällen med mycket hög andel elintensiv industri i sin branschmix. Konkret betyder det att dessa orter är strukturellt utsatta. I en fallande konjunktur, ökande räntor innebär bördan med elpriserna i SE4 en stor exponering för nedläggning.

Det rör sig enligt data från SCB om 480.000 direkt sysselsatta i SE3 och SE4 som arbetar i sådana elintensiva företag. Detta utgör det största existentiella hotet mot svensk industri på ett halvsekel.

Sammanfattning och förslag

- Kapacitetsintäkter bör återföras till Elkunder i SE3 och SE4. Detta bör ske så att SE4 som haft högt områdespris kompenseras mest. Utrymmet och mandatet för detta är tydligt. Detta bör ske med retroaktiv verkan.
- Därtill bör stora insatser göras för att få fram kraftproduktion för motköp. Detta bör ske genom ett tydligt program, där kraftproducenter ges trygghet i att ta fram produktion i SE3 och SE4.
- Möjligheten att subventionera bränslekostnader bör kombineras med motköpsprogrammet, åtminstone i SE4.
- Sänkta nättariffer är mindre lämpliga som metod eftersom de inte träffar berörda företag och hushåll i SE4 och SE3 lika entydigt och i praktiken överför ytterligare resurser till norra Sverige.

SYDSVENSKA HANDELSKAMMAREN

Stephan Muechler
VD

Per Tryding
vice VD

Bilaga: Industrins andel av sysselsättningen i svenska kommuner

Figur 1 Elintensiva industrins (SNI 05-33) andel av sysselsättningen i svenska kommuner

